

Інформація про збудників у людини – вакцинація захищає!

Що таке свинка?

Свинка, у просторіччі звана заушницею, є інфекційне захворювання, викликане вірусом епідемічного паротиту. Цей вірус зустрічається лише у людей. Свинка насамперед характеризується запаленням та набряком привушних залоз. Інфекційне захворювання широко поширене у всьому світі і може виникати у будь-якому віці протягом усього року. У Німеччині частота епідемічного паротиту різко знижується завдяки вакцинації. Проте зараження паротитом відбувається знову і знову, особливо серед незахищених людей.

Як відбувається перенесення свинки?

Від людини до людини

Віруси паротиту передаються лише від людини до людини. При кашлі, чханні або розмові збудники можуть поширюватися повітрям у вигляді дрібних крапель слини і вдихатися. Передача може відбуватися при прямому контакті зі слиною, наприклад, при поцілунках. Поширення через предмети, забруднені слиною, такі як загальний посуд, трапляється рідше.

Які симптоми виявляються у хворих?

Про захворювання можуть свідчити грипopodobні симптоми, такі як стомлюваність, втрата апетиту, біль голови і ломота в тілі, а також лихоманка. Типовою ознакою є хворобливий запальний набряк привушних залоз, який може виникати з одного або обох боків. Набряк зазвичай триває від трьох до восьми днів. Також можуть опухати слинні залози на нижній щелепі або під язиком та сусідні лімфатичні вузли. По крайнього заходу третина інфекцій протікає безсимптомно чи з незначними симптомами. Зокрема, діти віком до п'яти років часто відчувають лише симптоми застуди. Тому у багатьох випадках епідемічний паротит залишається невиявленим.

Зі збільшенням віку зростає ризик розвитку **ускладнень** чи довготривалих ушкоджень. До десяти відсотків постраждалих хворіють на менінгіт, який може проявлятися сильними головними болями, ригідністю потиличних м'язів і блювотою. Запалення головного мозку, яке може спричинити необоротне ушкодження, таке як параліч, або навіть призвести до смерті в окремих випадках, зустрічається рідше. Один із 20 000 хворих може відчувати незворотну втрату слуху чи глухоту. Приблизно кожен третій пацієнт чоловічої статі після статевого дозрівання страждає на запалення яєчок в результаті паротиту. Це стає помітним по відновленню лихоманки з сильним набряком і хворобливістю в одному або обох яєчках і може призвести до зниження або, в окремих випадках, втрати фертильності. У жінок також можливе запалення молочних залоз чи яєчників. Ще одним ускладненням може бути запалення підшлункової залози.

Коли захворювання проявляється і як довго це заразно?

Перші симптоми зазвичай з'являються через 16-18 днів після зараження, хоча можливий період від 12 до 25 днів. Існує ризик інфікування за тиждень до та через дев'ять днів після появи набряку привушної залози. Найбільший ризик за два дні до або протягом чотирьох днів після початку захворювання. Навіть якщо симптоми відсутні або виявляються лише незначною мірою, постраждалі можуть бути заразними.

Хто у зоні особливого ризик?

Будь-хто, хто ще не перехворів на інфекцію або не повністю захищений вакцинацією, може заразитися епідемічним паротитом. Підлітки і дорослі схильні до більшого ризику ускладнень, ніж діти. Ті, хто пережив епідемічний паротит, зазвичай мають імунітет від повторного зараження на все життя.

На що слід звернути увагу під час захворювання?

- ▶ При появі перелічених вище симптомів або при підозрі на паротит необхідно негайно звернутися до лікаря.
- ▶ Специфічної терапії паротитної інфекції немає. Можна лікувати лише симптоми, наприклад, за допомогою знеболювальних або жарознижувальних препаратів.
- ▶ Щоб унеможливити оточуючих від зараження, хворим слід по можливості обмежити контакти з іншими людьми.
- ▶ У разі епідемічного паротиту застосовуються положення Закону про захист від інфекції. Людям з паротитом або підозрою на паротит тимчасово не дозволяється відвідувати або працювати в громадських установах, таких як школи або дитячі садки. Це також стосується людей, у чиєму житловому просторі сталося захворювання або підозра на випадок, якщо вони ще не перенесли цю інфекцію або не повністю захищені вакцинацією. Постраждалі мають повідомити про це громадську установу.
- ▶ Оскільки епідемічний паротит є захворюванням, яке підлягає повідомленню, громадська установа інформує не тільки лікаря, а й відповідальний орган охорони здоров'я. Відповідальний орган охорони здоров'я чи лікар визначають, коли постраждалі можуть знову відвідати громадську установу чи знову там працювати.

Як я можу захистити себе?

Вакцинація

Постійний комітет з вакцинації (STIKO) Інституту Роберта Коха рекомендує щеплення від епідемічного паротиту. Вакцинація проводиться так званою комбінованою вакциною MMR, яка захищає від епідемічного паротиту, а також від кору та краснухи. Єдиної вакцини проти епідемічного паротиту у Німеччині немає.

- ▶ **Рекомендується, щоб у дітей** розвивався вакцинаційний захист у два етапи: перша вакцинація повинна бути зроблена у віці від 11 до 14 місяців, а друга вакцинація повинна бути зроблена не раніше, ніж через 4 тижні після першої вакцинації і пізніше кінця другого року життя. Першу вакцинацію MMR зручно проводити у рамках скринінгового тесту U6. Перше щеплення MMR може бути зроблено у віці 9 місяців, якщо дитина вступає до громадського закладу до досягнення нею 11-місячного віку.
- ▶ **У невакцинованих дітей** та підлітків щеплення слід якнайшвидше заповнити двома дозами вакцини.
- ▶ **Одноразова вакцинація проти епідемічного паротиту також рекомендується для працівників, що народилися після 1970 р., які перебувають у безпосередньому догляді за пацієнтами, у громадських установах або у навчальних закладах для молодих людей**, якщо вони не були вакциновані проти епідемічного паротиту або лише один раз у дитинстві, або якщо статус вакцинації не зрозумілий.

Будь-хто, хто мав контакт з хворим на свинку і не має захисту, повинен отримати щеплення MMR як так звану блокуючу вакцину протягом 3 днів, якщо це можливо.

Важливо знати: Навіть після повної дворазової вакцинації паротит може виникнути в поодиноких випадках.

Де я можу отримати додаткову інформацію?

Місцевий відділ охорони здоров'я знаходиться у вашому розпорядженні для отримання додаткової інформації та рекомендацій. Оскільки необхідно обов'язково повідомляти про інфекції паротиту, у них є інформація про поточну ситуацію та великий досвід лікування цього захворювання. Додаткову (спеціальну) інформацію також можна знайти на веб-сайті Інституту ім. Роберта Коха (www.rki.de/mumps). Додаткову інформацію про захист від інфекцій за допомогою вакцинації можна знайти на веб-сайті Федерального центру медичної освіти (www.impfen-info.de).

ПЕЧАТКА

Редактор:

Федеральний центр медичного просвітництва, Кельн.
Всі права захищені.

Створено у співпраці з Федеральним Союзом лікарів
Громадської служби здоров'я та у співпраці з Інститутом ім.
Роберта Коха.

Дана інформація для громадян публікується на головній сторінці www.infektionsschutz.de і доступна для безкоштовного скачування.